

Rådets slutsatser om framstegen med genomförandet av EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet

Inledning

1. I enlighet med Europeiska rådets slutsatser av den 15 december 2016 och den vägledning de innehåller har rådet sett över framstegen med genomförandet av rådets slutsatser av den 17 oktober och 14 november 2016. Rådet välkomnar de inledande framsteg som har gjorts, enligt beskrivningen nedan, med att uppnå EU:s ambitionsnivå enligt EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet genom en omfattande uppsättning åtgärder. Rådet uppmanar till fortsatt arbete och vägledning, och har enats om att återkomma till dessa frågor i maj, före Europeiska rådets möte i juni.

2. Rådet erinrar om att detta borde bidra till att stärka unionens förmåga att agera som säkerhetsgarant och att förstärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, liksom unionens globala strategiska roll och dess förmåga att agera självständigt när så krävs och med partner när så är möjligt.

3. Rådet välkomnar kommissionens pågående arbete med genomförandet av den europeiska handlingsplanen på försvarsområdet, i nära samarbete med medlemsstaterna. Det välkomnar också kommissionens avsikt, som presenteras i kommissionens meddelande av den 30 november 2016, att under första halvåret 2017 lägga fram ytterligare förslag om inrättandet av en europeisk försvarsfond, inklusive en del om den gemensamma kapacitetsutveckling som medlemsstaterna gemensamt ska komma överens om, och en forskningsdel (som inleds genom lanseringen av en förberedande åtgärd för försvarsrelaterad forskning) som ska behandlas inom ramen för nästa fleråriga budgetram. Rådet erinrar om Europeiska rådets uppmaning i december 2016 till Europeiska investeringsbanken om att undersöka åtgärder för att stödja investeringar i forsknings- och utvecklingsverksamheter på försvarsområdet.

I linje med sina slutsatser av den 14 november 2016 erinrar rådet också om behovet av att effektivisera GSFP och utveckla och upprätthålla medlemsstaternas kapacitet med stöd av en mer integrerad, hållbar, innovativ och konkurrenskraftig europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas, som även bidrar till arbetstillfällen, tillväxt och innovation i hela EU och som kan stärka Europas strategiska autonomi och dess förmåga att agera tillsammans med sina partner. Rådet erinrar om att dessa insatser bör vara inkluderande, med lika möjligheter för försvarsindustrin i EU, samt välavvägda och fullt förenliga med EU-rätten.

4. Rådet välkomnar också en snabb uppföljning av rådets slutsatser av den 6 december 2016 om genomförandet av alla delar av den gemensamma förklaring som undertecknades i Warszawa av Europeiska rådets ordförande, Europeiska kommissionens ordförande och Natos generalsekreterare. Rådet uppmanar i detta sammanhang till fortsatt arbete, med full respekt för principerna om delaktighet, ömsesidighet och EU:s beslutsautonomi, och efterlyser en rapport om framstegen i juni 2017.

Förbättring av krishanteringsstrukturerna i GSFP

5. I dag godkänner rådet konceptdokumentet om operativ planerings- och ledningskapacitet för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Med hänvisning till Europeiska rådets slutsatser från december och i linje med rådets slutsatser från november 2016 innehåller detta dokument åtgärder för att förbättra EU:s förmåga att reagera snabbare, effektivare och smidigare, med utgångspunkt i befintliga strukturer och i syfte att främja civil-militära synergier, som en del av EU:s övergripande strategi. Med detta som utgångspunkt har rådet framför allt enats om följande:

- Att som ett mål på kort sikt inrätta en militär planerings- och ledningskapacitet inom EU:s militära stab i Bryssel som på strategisk nivå ska ansvara för den operativa planeringen och ledningen av icke verkställande militära uppdrag och arbeta under politisk kontroll och strategisk ledning av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik. Den nyinrättade militära planerings- och ledningskapaciteten ska arbeta parallellt och samordnat med den civila planerings- och ledningskapaciteten.
- Att generaldirektören för EU:s militära stab ska vara direktör för den militära planerings- och ledningskapaciteten och där ska anta funktionen som uppdragschef för icke verkställande militära uppdrag, bland annat EU:s tre utbildningsuppdrag som är utstationerade i Centralafrikanska republiken, Mali och Somalia, i enlighet med det överenskomna mandatet.
- Att uppmana den höga representanten att lägga fram förslag till konsoliderade mandat för EU:s militära stab, samt till ett rådsbeslut om ovannämnda arrangemang och om ändring av rådets beslut om de berörda GSFP-uppdragen.

- Att sammanföra civil och militär expertis inom centrala områden för uppdragsstöd i en gemensam samordningsenhet för stöd i Bryssel, för det dagliga arbetet med att ytterligare stärka och möjliggöra effektiv civil/militär samordning och effektivt civil/militärt samarbete i den operativa planeringen och ledningen av civila och icke verkställande militära GSFP-uppdrag. Detta kommer att ytterligare bidra till ett fullständigt genomförande av EU:s övergripande strategi, samtidigt som de civila och militära befälsordningarna och de skilda finansieringskällorna respekteras.
- Att se över inrättandet av den militära planerings- och ledningskapaciteten och samordningsenheten för gemensamt stöd ett år efter det att de har blivit fullt operativa, och senast vid utgången av 2018, på grundval av en rapport från den höga representanten. Översynen bör utarbetas i fullständigt samråd med medlemsstaterna och ska inte påverka något av de politiska beslut som kan fattas.

Rådet har också enats om förslag om strategisk framsynthet och tillsyn i konceptdokumentet och ber den höga representanten att, i samarbete med kommissionen om så är lämpligt, gå vidare med genomförandet.

Det permanenta strukturerade samarbetet

6. Rådet är ense om att man, för att stärka Europas säkerhet och försvar i dagens utmanande geopolitiska klimat, måste fortsätta arbetet på ett inkluderande permanent strukturerat samarbete, som baseras på en modulär lösning. Samarbetet bör stå öppet för alla medlemsstater som är villiga att göra nödvändiga bindande åtaganden och uppfylla kriterierna, på grundval av artiklarna 42.6 och 46 samt protokoll 10 i fördraget. Rådet noterar att detta permanenta strukturerade samarbete i hög grad kan bidra till att EU:s ambitionsnivå även för de mest krävande uppdragen uppfylls och att det kan underlätta utvecklingen av medlemsstaternas försvarskapacitet och stärka det europeiska försvarssamarbetet, med full användning av fördragen. Rådet noterar att all kapacitet som utvecklas genom detta permanenta strukturerade samarbete även fortsättningsvis kommer att ägas och drivas av medlemsstaterna. Rådet erinrar om att medlemsstaterna har en enda uppsättning styrkor som de kan använda sig av inom olika ramverk. Rådet framhåller medlemsstaternas ansvar och behörighet på försvarsområdet och betonar att det permanenta strukturerade samarbetet bör bidra till att generera nya gemensamma insatser och projekt samt ny samarbetsverksamhet.

7. Rådet uppmanar därför medlemsstaterna att, med stöd av Europeiska utrikestjänsten och Europeiska försvarsbyrån (EDA), fortsätta arbetet på att ytterligare beakta och utveckla

- en överenskommelse om en samsyn kring gemensamma åtaganden, mål och kriterier med utgångspunkt i relevanta bestämmelser i fördraget och kring styrningsmodellen,
- de eventuella projekt och initiativ som medlemsstaterna är villiga att gå vidare med inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet, inbegripet på ett modulärt sätt och samtidigt som de drar nytta av pågående projekt och gör nya åtaganden på området försvarsinvesteringar, i syfte att åtgärda konstaterade brister och gripa sig an EU:s och medlemsstaternas prioriteringar på kapacitetsområdet, förbättra de väpnade styrkornas insatsförmåga och operativa tillgänglighet, och öka sin samverkansförmåga genom att slå samman och gemensamt utnyttja befintlig kapacitet.

Detta arbete skulle ligga till grund för utarbetandet av anmälan till rådet och den höga representanten samt rådets beslut om inrättande av ett permanent strukturerat samarbete.

8. Rådet noterar att det rör sig om fristående initiativ, men framhåller också att man behöver reflektera över eventuella kopplingar mellan det permanenta strukturerade samarbetet och den samordnade årliga försvarsöversikten. Rådet konstaterar att ytterligare arbete behövs för att utforska den potentiella kopplingen till kommissionens förslag om att inrätta en europeisk försvarsfond, inbegripet i fråga om hur projekt och initiativ inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet skulle kunna dra nytta av dess mekanismer, vilket kommer att bli föremål för framtida beslut om inrättande av och slutlig struktur för fonden.

9. Rådet är överens om att återvända till frågan i maj 2017 för att lämna ytterligare politisk vägledning för eventuell beslutsfattande.

Den samordnade årliga försvarsöversikten

10. Rådet välkomnar det arbete som inletts för att utforma principerna och räckvidden för en av medlemsstaterna ledd samordnad årlig försvarsöversikt, som ska fördjupa försvarssamarbetet, bland annat genom att främja kapacitetsutveckling som tjänar till att avhjälpa brister, och säkerställa en mer optimal användning av, inklusive enhetlighet mellan, försvarsutgiftsplaner. Det betonar hur viktigt det är att man genom denna försvarsöversikt utvecklar ett mer strukturerat sätt att uppnå den nyckelkapacitet som Europa behöver, på grundval av större öppenhet, politisk synlighet och engagemang från medlemsstaternas sida, samtidigt som man undviker onödigt administrativt merarbete för medlemsstaterna och EU-institutionerna. Rådet betonar behovet av att säkerställa samstämmighet mellan försvarsöversikten och Natos försvarsplaneringsprocess, där kraven överlappar varandra, samtidigt som de båda organisationernas skilda karaktär och respektive ansvar erkänns. Rådet betonar att försvarsöversikten som övergripande redskap måste bygga vidare på och göra bästa bruk av befintliga processer och verktyg och så långt som möjligt utnyttja på tillgänglig information som har genererats genom dessa.

11. Rådet understryker att försvarsöversikten skulle genomföras på frivillig basis och med full respekt för medlemsstaternas företrädesrätt och åtaganden på försvarsområdet, inklusive när det gäller kollektivt försvar i tillämpliga fall, och för deras försvarsplaneringsprocesser, och med beaktande av yttre hot och säkerhetsutmaningar i hela EU.

Rådet betonar hur viktigt det är att det europeiska kapacitetslandskapet blir öppnare och ges en ökad grad av politisk synlighet.

Det framhåller här att försvarsöversikten bör tillhandahålla en övergripande bedömning av kapacitetsfrågor och därmed bidra till rådets politiska vägledning. Rådet framhåller därför att försvarsöversikten bör hjälpa medlemsstaterna att uppnå kritisk kapacitet, särskilt på grundval av de kapacitetsprioriteringar som man enats om via EU:s kapacitetsutvecklingsplan. Den bör också ge medlemsstaterna ett forum där de kan samordna och diskutera den nationella försvarsplaneringen – däribland planer för försvarsutgifterna, med beaktande av de åtaganden som Europeiska rådet gjorde i december 2016 – på ett mer strukturerat sätt, med utgångspunkt i de frivilliga åtgärder som anges i policyramen för ett systematiskt och långsiktigt försvarssamarbete. Det noteras att de är fristående initiativ, men arbetet med försvarsöversikten bör utföras i samstämmighet med genomförandet av den europeiska försvarshandlingsplanen.

12. Rådet välkomnar tanken på regelbundna och särskilda möten mellan försvarsministrarna, till att börja med vartannat år, eller mer frekvent om så beslutas. EDA bör spela en nyckelroll i samband med försvarsöversikten och genomföra den övergripande objektiva bedömningen och den stödjande analysen i form av en skriftlig rapport till försvarsministrarna, med fullständig användning av befintliga verktyg, samtidigt som EDA också bör tjäna som sekretariat för försvarsöversikten.

13. Rådet är enigt om de parametrar för den samordnade årliga försvarsöversikten som anges ovan och uppmanar den höga representanten/försvarsbyråns chef att senast i juni, och i nära samarbete med medlemsstaterna, utarbeta mer detaljerade förslag om försvarsöversiktens räckvidd, metodologi och innehåll, särskilt vad gäller samspelet med medlemsstaterna, i syfte att förbereda upprättandet av försvarsöversikten före 2017 års utgång. Den första fullständiga årliga försvarsöversikten bör genomföras 2018 särskilt på grundval av reviderade prioriteringar för kapacitetsutvecklingsplanen, samt andra befintliga processer och verktyg.

Utvecklingen av civil kapacitet

14. Rådet framhåller vikten av att snabba framsteg görs med utvecklingen av civil kapacitet. Det är enigt om att reaktionsförmågan behöver stärkas, så att det går att säkerställa en effektiv, snabb och flexibel utstationering av civila GSFP-uppdrag, som spelar en viktig roll som en av pelarna i EU:s övergripande strategi. Rådet noterar att det pågår diskussioner på detta område, bland annat om en beredskapsstyrka, på förhand sammansatta specialiserade expertgrupper och kontingenter av poliser och/eller andra yrkesgrupper, och en översyn av mekanismen för civila insatsgrupper. Det uppmanar den höga representanten och, när så är relevant, kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna lägga fram konkreta förslag som ska stärka reaktionsförmågan så att de kan godkännas före Europeiska rådet i juni. Det är också enigt om att det behövs en ytterligare översyn av de prioriterade områden för civila GSFP-uppdrag som fastställdes i Feira. Rådet framhåller vikten av förstärkta synergier mellan EU och FN, kompatibilitet och interoperabilitet även på detta område. Det kommer att återvända till dessa frågor i maj.

Genomförandet inom andra områden

15. Rådet ser fram emot att lagstiftningsarbetet med förslaget om ändring av instrumentet som bidrar till stabilitet och fred snabbt avslutas, som ett viktigt bidrag till EU:s möjligheter att tillhandahålla kapacitetsuppbyggnad på ett effektivt, ansvarstagande och smidigt sätt. Rådet erinrar om rådsslutsatserna från november 2016, där det talas om behovet av att täcka upp alla krav för att ytterligare stödja partnerländerna att på egen hand förhindra och hantera kriser, även inom ramen för icke verkställande GSFP-uppdrag. Rådet uppmanar i detta sammanhang till att fortsätta det pågående förberedande arbetet för att identifiera behoven inom ramen för initiativet för kapacitetsuppbyggnad till stöd för säkerhet och utveckling. Rådet bekräftar detta initiativs flexibla geografiska tillämpningsområde och efterlyser fastställande och utveckling av nya projekt. Rådet erinrar dessutom om sitt förslag om att arbeta med ett särskilt instrument för kapacitetsuppbyggnad. Rådet kommer att återvända till initiativet för kapacitetsuppbyggnad till stöd för säkerhet och utveckling i maj 2017.

16. Rådet välkomnar de inledande reflektionerna och ser fram emot ytterligare arbete med att stärka relevansen, användbarheten och insatsförmågan hos EU:s verktygslåda för snabba insatser, inbegripet EU:s stridsgrupper, särskilt i syfte att stärka deras modularitet, beredskap och effektiva finansiering. Som en del av detta bör ytterligare överväganden göras i fråga om de särskilda arrangemang och bestämmelser om gemensamma kostnader och andra finansiella bestämmelser för snabbinsatser i allmänhet och EU:s stridsgrupper i synnerhet.

Rådet kommer att återvända till frågan i maj, på grundval av konsoliderade förslag som den höga representanten ska lägga fram i nära samråd med medlemsstaterna. Vad gäller de finansiella aspekterna skulle dessa förslag kunna bidra till den övergripande översyn av Athenamekanismen som planeras före 2017 års utgång och som ska diskuteras inom den relevanta ramen.

17. Rådet upprepar hur viktigt samarbetet med EU:s partner är, särskilt FN, Nato, OSSE, Afrikanska unionen, Arabförbundet och Asean, samt strategiska partner och andra partnerländer – i det europeiska grannskapet och globalt – med vederbörlig respekt för de institutionella ramarna och EU:s beslutsautonomi, samt för delaktighetsprincipen. I detta sammanhang erinrar EU behovet av att vidareutveckla GSFP-partnerskapen, och uppmanar den höga representanten att före maj 2017 lägga fram alternativ för ett mer strategiskt förhållningssätt till GSFP-partnerna, i enlighet med rådets slutsatser från november 2016.

18. Rådet välkomnar den översyn och de organisatoriska åtgärder som vidtagits för att främja EU:s civil-militära,

underrättelsebaserade situationsmedvetenhet som ska bilda underlag för en strategisk framsynhet. Det stöder ytterligare åtgärder som ska vidtas med tanke på en framtida personalökning och ökning på logistik- och infrastrukturområdet, om detta bedöms vara nödvändigt, och kommer att återvända till frågan i juni.

19. Rådet erinrar om att översynen av kapacitetsutvecklingsplanen punktligt måste genomföras senast våren 2018 och välkomnar att EDA håller på att utarbeta förslag som ska förbättra EU:s kapacitetsutvecklingsprocess. Det välkomnar i detta sammanhang också det pågående arbetet med översynen av behovskatalogen. Det arbete med kapacitetsprioriteringar, övergripande prioriteringar avseende forskning och teknisk utveckling samt centrala strategiska verksamheter som medlemsstater inom EDA fortsätter kommer att vägleda framtida investeringar och bilda underlag för den europeiska försvarshandlingsplanen. Rådet erinrar vidare om behovet av ett skyndsamt genomförande av de åtgärder som EDA fortsatt arbetat med och som avser kritiska stödresurser och försörjningstrygghet som grundar sig på medlemsstaternas politiska åtaganden och programspecifika/sectorsspecifika överenskommelser.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press